Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de annuciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 90. | Brașovŭ, Vinerĭ, 22 Aprilie (4 Maiu) | 1888.

Brașovŭ, 21 Aprilie st. v. 1888.

Foile din Clușiu și mai alesŭ cele guvernamentale au ceva pe inimă și nu le vine la socotélă sĕ-o spună pe față, ce durere au.

De unŭ timpŭ încóce aceste foi își umple colónele cu plângerea că nu mai potŭ birui cu „agitatorii românĭ" pe cale ordinară legală și că trebue sĕ ia mĕsurĭ estraordinare spre a le astupa gurile odată pentru totdéuna, ca sĕ nu mai pótă „amăgi" poporulŭ.

Acum găsescŭ, că cu procesele de pressă nu mai merge, că aceste în locŭ sĕ-șĭ ajungă scopulŭ de a înfrica pe „agitatorĭ", îi îmbărbătéză încă și mai multŭ și producŭ efectulŭ contrarŭ asupra mulțimei.

E clarŭ și învederatŭ, că nemulțumirea odată esistentă nu se póte delătura prin mĕsurĭ, carĭ suntŭ de natură a contribuì numai la sporirea ei. Prin mĕsurĭ de opresiune încă nicĭodată n'au putut liniști și împăca spiritele în vre-o țéră și acésta nu se va puté nicĭ la noi.

Nemulțămirea în poporŭ nu se póte delătura, decâtŭ numai și numai prin delăturea relelorŭ, carĭ îi dau nascere. De aceea au dreptate foile subvenționate din Clușiu că procesele de pressă nu suntŭ mijloculŭ potrivitŭ spre a face sĕ amuțéscă plângerile poporului românŭ.

Décă nu mai ajută nicĭ procesele de pressă, atuncĭ ce sĕ se facă spre a pune capĕtŭ pretinselorŭ „agitațiunĭ române?"

Cu acésta întrebare își frământă capetele acum foile din Clușiu. E vorba de a se afla nouĕ mĕsurĭ de prigonire mai „rigoróse," care sĕ aibă „mai multŭ efectŭ."

Înaintea orĭcăruĭ omŭ iubitorŭ de adevĕrŭ și nepreocupatŭ „agitațiunile," de carĭ vorbescŭ foile unguresci, nu sunt decâtŭ plângerĭ, curate plângerĭ din causa multelorŭ nedreptățĭ și asuprirĭ ce trebue sĕ le îndure poporulŭ românŭ.

Acésta o sciu și cei din Clușiu fórte bine, dér ei nu se gândescŭ la aceea ca sĕ se curme nedreptățile și asupririle, ci numai la aceea ca sĕ se curme plângerile, făcêndu-se imposibilŭ Românilorŭ cu carte și cu inimă pentru causa națională de a-șĭ mai redica vocea în apĕrarea ei.

Tristŭ și durerosŭ lucru décă amŭ ajunsŭ așa departe după douĕḍecĭ de anĭ de constituționalismŭ ungurescŭ!

Publicămŭ mai josŭ nisce articulĭ ai foilorŭ din Clușiu, carĭ dau pe față tendința de a se introduce noue mĕsurĭ escepționale în contra pressei române, căcĭ acésta este principalulŭ depositarŭ alŭ plângerilorŭ poporului românŭ.

Se vorbesce în acei articulĭ de nesuficiența urmăririlorŭ pressei pe cale judecătorescă și se accentuéză necesitatea ca statulŭ sĕ procédă „cu mai mare strictețĕ" și în „modŭ mai impunĕtorŭ" față cu „agitatorii." Nu se arată însĕ, prin ce mijlóce sĕ se facă acésta.

In numĕrulŭ sĕu mai nou însĕ ne indică guvernamentalulŭ „Kolozsvar," ce îi zace la inimă: „Buba, ḍice elŭ, nu se póte lecuì, trebue sĕ se taiă. Libertățile nóstre publice, carĭ sunt menite pentru patrioțĭ, agitatorii le folosescŭ ca sĕ-șĭ facă din ele unŭ paladiu în jurulŭ uneltirilorŭ lorŭ. *Sĕ le luămŭ acestŭ paladiu.*"

Cu alte cuvinte sĕ se restrîngă libertățile publice. Cum? sĕ se casseze libertatea pressei pentru Românĭ? Sĕ se întroducă starea de asediu, orĭ unŭ guvernŭ absolutisticŭ Ardeleanŭ?

Ne aducemŭ aminte din nou de amenințarea organului lui Tisza cu restrîngerea libertății de pressă.

Óre sĕ fiă în ajunŭ de a se realisa, readucêndu-se la viéță timpurile lui Seldnitzky și Bach în traducere unguréscă?

Conferințele comune în Viena.

In conferințele comune ținute în ḍilele acestea de miniștrii din Viena și Pesta s'au desbătut și stabilit proiectele de lege ale guvernului comunŭ ce se vorŭ presenta delegațiunilorŭ. Acestea se vorŭ întruni, precum se ḍice, în primele ḍile ale lunei Iunie.

Ministrulŭ honveḍilorŭ br. Fejervary a conferit cu ministrulŭ landwehrului austriac contele Welsersheimb și cu ministrul comunŭ de rĕsboiu stabilindŭ instrucțiunile pentru esecutarea legii asupra convocărei temporale a reserviștilorŭ de unŭ anŭ și a reserviștilorŭ de întregire din cei trei anĭ dintâiu. In casurĭ de acelea când au sĕ fiă convocațĭ reseviștĭ, carĭ au fostŭ voluntarĭ pe unŭ anŭ, vorŭ puté fi convocațĭ totdéuna numai aceia, carĭ și-au făcutŭ servițiulŭ militarŭ cu unŭ anŭ mai nainte.

Pregătirĭ militare rusescĭ.

Din Varșovia se telegrafiază cătră „Pol. Korr.", că ministeriulŭ de comunicațiune rusŭ a cerutŭ în consiliulŭ de statŭ unŭ creditŭ estraordinarŭ de $1^1/_2$ milióne ruble în scopŭ de a spori mijlócele închise de transportŭ, cum suntŭ vagónele, pe unele linii ferate. La acestŭ creditŭ arŭ avé sĕ participa mai cu deosebire căile ferate Moscva-Brzesc, Petersburg-Varșovia, Ivangrod-Dabrova și calea ferată a Vistulei. Afară de acésta se va cere încă unŭ creditŭ de 3,200,000 ruble pentru construcțiunĭ suplimentare pe unele căi ferate private. Direcțiunea căilorŭ ferate, care au sĕ fiă împărtășite din aceste credite, întemeiază presupunerea, că pe lângă trebuințele generale de comunicațiune suntŭ luate în vedere și considerațiunĭ strategice.

Durerile foilorŭ din Clușiu.

Sub titlulŭ *„Ultraiștĭ naționalĭ"* publică „Kolozsvár" dela 1 Maiu următorulŭ articulŭ de fondŭ:

Din ḍi în ḍi mai neplăcutŭ esperiămŭ, că paciința și marinimositatea n'are destulă putere asupra ultraiștilorŭ naționalĭ. Décă-i crutĭ, îi facĭ și mai înfocațĭ, și din împrejurarea, că nu rĕsbunămŭ inimiciția, consoții lorŭ învĕță a sfrunta legea și puterea statului.

Pe unŭ redactorŭ îlŭ citéză înaintea legei pentru agitațiă. Acésta ofere bună ocasiune, pentru ca articululŭ incriminatŭ de nou sĕ fiă desbătutŭ *per longum et latum*, pentru ca ḍiaristulŭ „persecutatŭ" cu caracterulŭ sĕu de martirŭ sĕ'șĭ câștige popularitate și cu atâtŭ mai înverșunatŭ sĕ pășéscă la luptă pentru „causa" atacată de procurorulŭ regescŭ. Póte s'o facă acésta nesupĕratŭ de nimenea.

Urméză pertractarea înaintea curții cu jurațĭ... Pe acusatŭ îlŭ condamnă, orĭ îlŭ achită. Décă îlŭ condamnă, e martirŭ. Décă îlŭ achită, a avutŭ dreptate, orĭ autoritățile n'au curagiu față cu elŭ. In amêndouĕ casurile e erou și în amêndouĕ casurile cresce valórea persónei sale înaintea conaționalilorŭ sĕi; pentru că totŭ ce s'a întêmplatŭ se spune cetitorilorŭ fóiei „persecutate" amĕnunțitŭ și bine scărmănatŭ și cu ajutorulŭ acusărei inscenéză propagandă fără marginĭ; și procurorulŭ regescŭ, prin acusare, în prima liniă nu ajutoră vindicta (rĕsbunarea) faptului, ci dă ocasiă, ca agitarea cuprinsă eventualŭ în pasagiele incriminate sĕ se continue lunĭ de ḍile în publicŭ și pe largŭ interpretată...

Față cu tóte aceste împrejurărĭ vindicta e peste mĕsură ne'nsemnată. Efectŭ moralŭ însĕ acéstă vindictă n'are chiarŭ de locŭ, și décă are încâtva, acestŭ efectŭ e mai stricăciosŭ față cu statulŭ, decâtŭ însușĭ delictulŭ, ce se pedepsesce. Obținemŭ chiar contrarulŭ la ceea ce are de scopŭ acusa. Ajutorămŭ înaintarea propagandei naționalitățilorŭ în detrimentulŭ autorității statului.

Lămuritŭ se vede, că cu procederea cu care persecutămŭ acum agitarea naționalitățilorŭ, nu ne ajungemŭ scopulŭ. Nu vomŭ puté face pe acele câteva sute de ómenĭ, carĭ vréu sĕ ducă pe poporulŭ de altă rassă la rătăcirĭ antipatriotice, nicĭ sĕ nĭ-se supună, nicĭ sĕ se îndrepte. Este de lipsă o procedere mai radicală. Este de lipsă o pedepsire aspră și dătătóre de esemplu, ér nu una blândă, care măresce infecția....

Statulŭ apare față cu agitatorulŭ, așa-ḍicêndŭ, ca unŭ luptătorŭ, și sorții învingerei suntŭ aprópe egalĭ. De-o-parte puterea statului, de altă parte unŭ pĕcătosŭ cetățénŭ continuă o dispută formală asupra întrebărei: care are dreptate? Că ertatŭ este a vătĕma legea, — întrebarea acésta se ia ca obiectulŭ unei desbaterĭ îndelungate, în care inviolabilitatea legei jócă unŭ rolŭ cu totulŭ subordinatŭ: acésta o putemŭ esperia cu tótă ocasiunea.

Acésta nu este bine așa. Cu modulŭ acesta nu se potŭ înfrêna cei ce comitŭ neregularitățĭ, ba ce e mai mult, nu putemŭ scuti de influențele păgubitóre pe aceia, asupra cărora ultraiștii voescŭ sĕ influințeze. Inclinările spre rătăcire nu le slăbimŭ, esemplu de care sĕ se înspăimânte nu dămŭ, mijlócele de agitare nu le împuținămŭ, pe pĕcătosŭ nu-lŭ facemŭ inofensivŭ, demnitatea, autoritatea statului nu o înălțămŭ, — ba facemŭ chiar contrarulŭ dela tóte aceste.

Așa a fostŭ pănă acum, și altmintrelea ar trebui sĕ procedemŭ pe viitorŭ. Statulŭ ar trebui sĕ pășéscă mai aspru și mai impunĕtorŭ față cu aceia, carĭ 'i vatĕmă constituția și alte legĭ ale lui. Nu se ține de noi, ca sĕ propunemŭ mijlócele carĭ arŭ fi mai cu efectŭ. Nu ne îndoimŭ însĕ, că esperiențele de pănă acum au adusŭ în cercurile competente convingerea, că sistemulŭ de pedepsire de pănă acum causéză mai multă pagubă, decâtŭ folosŭ.

„Ellenzék" dela 1 Maiu de asemenea dă nĕvala asupra pressei românescĭ prin următorulŭ articulŭ, publicatŭ sub titlulŭ: *„Pănă aicĭ și mai departe nu"*:

Pe cei carĭ cu perfidia lorŭ ascunsă sĕvĕrșescŭ lucrările de subminare, paciența nóstră îndelungată i-a făcutŭ demonstranțĭ pe față. Cine nu-șĭ aduce aminte de pertractarea ținută înaintea curții cu jurațĭ la 22 Martie, când d-nii *Mureșianu* și *Bóbancu* au declaratŭ în modŭ demonstrativŭ, că nu sciu unguresce. Eu nu o credŭ acésta. Dér sĕ punemŭ alternativele: séu nu sciu unguresce, séu sciu. Décă nu sciu, atuncĭ într'o tristă lumină apare demogagia, care în ura ei întunecósă nu vrea sĕ învețe limba oficială a statului nicĭ măcar din punctulŭ de vedere pentru a puté trăi mai ușorŭ. Acéstă impudiciță stupidă îmĭ aduce aminte de ḍicerea bibliei: Nu trebue aruncatŭ mărgăritarulŭ orĭ unde și înaintea orĭ și cui. Sapienti sat... Décă însĕ sciu unguresce, dér n'au voitŭ sĕ vorbéscă în limba acésta, eu privescŭ în înprejurarea acésta o astfelŭ de demonstrațiune, ca și care numai obrăsnicia unui iredentistŭ valachŭ o póte produce.

Eu încă sunt din Ardealŭ. Multe am esperiatŭ și peste multe am trecutŭ în mijloculŭ acelei societățĭ, a căreia linisce o turbură domnii susŭ amintițĭ. Esperiențele mi le-am adunatŭ nu dela poporŭ, ci dela nădrăgarĭ. Lângă sapa sêrmanului poporŭ valah nu se nasce ideea pasivității, nu se nascŭ nicĭ visurile unei Daco-Românii.

Conducĕtorii poporului suntŭ precupeții de suflete, carĭ în chipŭ de „popă," advocatŭ, notarŭ, dascălŭ etc. — tamquam leo rugiens — se lingușescŭ pe lângă poporulŭ lorŭ, pentru ca tótă picătura sudórei, tótă miseria, ba chiar și grijile vieței sĕ le însemne în răvașulŭ Ungurilorŭ; ca pe Ungurĭ sĕ-i înfățișeze așa, ca și cum, răpindŭ pămêntulŭ Valahilorŭ, ei singurĭ arŭ fi causatŭ robirea și apĕsarea poporului.

Aceștĭ murdarĭ samsarĭ de suflete aparŭ în drumŭ, în marginea drumului.

Unŭ advocatŭ, A. M., înaintea mea, în presența unui jude de cercŭ și a mai multora, a strigatŭ câtŭ l'a luatŭ gura, că elŭ pe pămêntulŭ acesta nu cunósce rege ungurescŭ.

După cum spune preotulŭ rom. cat. P. M., în Blașŭ unŭ preotŭ-profesorŭ întorcêndu-se spre societatea ce se afla la o masă în otelŭ și vorbia unguresce, ḍise: „în ce felŭ de limbă barbară vorbescŭ aceia!"

Unŭ „popă" dignitarŭ, arătândŭ spre poporulŭ valahŭ ce era în piață, îmĭ observă cu îngânfare: „....și noi mai cutezămŭ a numi acésta țéră unguréscă?" Totŭ acestŭ domnŭ în presența unorŭ persóne oficióse numise odată pe Széchenyi, Kossuth și Rozsa Sandor: „die heilige Dreifaltigkeit."

Unŭ absolventŭ alŭ școlelorŭ din Blașŭ — care metropolă daco-română de când cu aprinderea podului dinaintea comisarului gubernialŭ ungurescŭ și pănă astăḍĭ a scosŭ la ivélă o seriă ne'ntreruptă de demonstrațiunĭ — în modŭ amenințătorŭ ne aruncă în față „timpulŭ răfuelei."

Așŭ puté sĕ amintescŭ încă și mai multe casurĭ concrete, dér acésta o voiu face de altă-dată. Acum mĕ mărginescŭ a constata, că față cu amintiții și față

cu alţĭ „agitatorŭ nădrăgarĭ“ asemenea lorŭ, pacienţa nu mai e medicină. Aci e necesară asprimea legeĭ.

Vătĕmările contra constituţiunei ungurescĭ suntŭ atâtŭ de cutezătóre şi pe faţă, câtŭ décă guvernulŭ şi procurorii statului nu-şĭ vorŭ face datorinţa şi vorŭ trece cu vederea lucrările de subminare, décă nu mai de grabă, dér la prima ocasiune a „unui casŭ hotărîtorŭ“ vomŭ fi martorii unei amare desilusionărĭ...

Noi amŭ făcutŭ destulŭ, amŭ făcutŭ multŭ. Am uitatŭ „trecutulŭ“; pe basa libertăţii, frăţietăţii şi egalităţii amŭ ruptŭ păretele despărţitorŭ şi jertfimŭ iubirea frăţéscă şi iubirea legei fiă-cărui poporŭ, pe care constituţia maghiară, acestŭ arbore rămurosŭ, ilŭ cuprinde sub umbra sa dulce.... Trebue însĕ sĕ avemŭ energia, de a-i da peste degete aceluia, care vatĕmă crengile arborelui, care sgârie cu ingratitudine scórţa aceluia. Acésta o pofteste nu numai patriotismulŭ, ci şi instinctulŭ conservărei de sine.

SCIRILE ḌILEI.

Sinodulŭ ordinarŭ anualŭ alŭ *archidiecesei gr. or.* transilvane *este convocatŭ* pe Dumineca Tomei, adecă pe 1 Maiu v. c. la biserica Schimbării la faţă din Sibiiu. La 9 óre diminéţa se vorŭ începe ritualele bisericescĭ, după care va urma deschiderea Sinodului în localele seminarului archidiecesanŭ.

***

Contribuabilii se facŭ atenţĭ, că la 15 Maiu 1888 este ultimulŭ terminŭ de plată, fără procente, a dării pe alŭ doilea cuartalŭ 1888 şi că dela 16 Maiu vorŭ fi socotite şi procentele de întârḍiere şi pedepsele de avertismentŭ, apoi dela 1 Iunie 1888 vorŭ mai fi socotite şi spesele esecuţiunii; mai departe, că dela 1 Iunie a. c. execuţiunea se va face în sensulŭ legii.

***

Începŭ şi în *Ţéra-Bârsei* a se vedea „folósele“ *comasărei*. Proprietarii din Feldióra Petru Scheip şi consoţĭ au ridicatŭ plângere în contra tuturorŭ proprietarilorŭ din Feldióra pentru comassarea proprietăţii. Pertractarea s'a fixatŭ pe ḍiua de 27 Iunie la tribunalulŭ din locŭ.

***

Consilierulŭ ministerialŭ Cozma, ca conducĕtorŭ alŭ secţiunei crescerei cailorŭ, însărcinatŭ de ministrulŭ comerciului şi agriculturei, a datŭ o circulară către preşedinţii tuturorŭ comisiunilorŭ de crescere a cailorŭ din ţéră, în care li-se comunică, că cu privire la raporturile economice nefavorabile ale ţérei, anumite *înlesnirĭ făcute* până acum *crescerei cailorŭ* în Ungaria, de aci înainte *nu se mai potŭ acorda.*

***

Tĕrgulŭ anualŭ de primăvéră ce s'a ţinutŭ în *Sibiiu* a fostŭ de mijlocŭ. S'au adusŭ la vênḍare 744 cai, 3550 vite cornute şi 2117 oi. Preţurile n'au fostŭ marĭ, dér totuşĭ bune. Intre bivolĭ s'a vĕḍutŭ unŭ mălacŭ [viţelŭ de bivoliţă] albŭ de totŭ cu pĕrulŭ bine crescutŭ.

***

In sĕptĕmâna trecută *studenţii ungurĭ* dela universitatea din *Pesta*, carĭ iau parte la cursulŭ de fisiologiă, *au demonstratŭ* în contra profesorului care o propune, Eugen Jendrassik, făcêndŭ o larmă infernală ca la comandă, când profesorulŭ a intratŭ în clasă. S'a pornitŭ cercetare disciplinară. Causa demonstrărei este severitatea profesorului, care la începerea cursului sĕu pune — şi fórte bine face — de inchide uşa clasei, fiindŭ astfelŭ nevoiţĭ cei întârḍiaţĭ sĕ stea afară.

***

Comisiunea economică a comitatului *Sibiiu* a întocmitŭ *unŭ tĕrgŭ de vite de prăsilă* cu ocasiunea tĕrgului de ţéră. Acelŭ tĕrgŭ s'a ţinutŭ Dumineca în 29 Aprilie n. şi au fostŭ aduse cu totulŭ 146 de vite, anume: 38 de rassă indigenă, 104 de rassă de Pinzgau, şi 4 bivolĭ. Premiulŭ de 400 fl. votatŭ de representanţa municipală din fondulŭ economicŭ pentru acestŭ tĕrgŭ s'a împărţitŭ între diferiţĭ economĭ. Dintre Românĭ au fostŭ premiaţĭ: Niculae *Oprişŭ* din Şura-mare cu 10 fl. pentru vacĭ de rassă indigenă; Samoilă *Silvestru* din Roşia cu 20 fl. pentru tăurencĭ de rassă indigenă; Ionŭ *Miclea* şi Ilie *Joandrea* din Sibiiu cu câte 5 fl. pentru viţei de rassă de Pinzgau; Lazarŭ *Negrilă* din Sibiiu cu 15 fl.; George *Moise* Elena *Stoianovicĭ*, Iancu *Cătărambă* şi Petru *Feldiorénu* din Sibiiu cu câte 10 fl. pentru vacĭ de rassă de Pinzgau; Mihailŭ *Zacharia* şi George *Imbĕruşŭ* din Sibiiu cu câte 5 fl. pentru tăurencĭ de rassă de Pinzgau; Eugenŭ *Brote* din Sibiiu cu 20 fl.; George *Dordea* din Bungardŭ cu 10 fl. pentru taurĭ de rassă de Pinzgau.

***

Inaugurarea părţii liniei ferate *Odérheiu-Gurghiu-St.-Miclauşŭ-Ciuc-Sereda*, situată între secţiunile 472—490, precum şi a căii ferate laterale ce duce până la *Gurghiu-St. Miclăuşŭ*, s'a fixatŭ pe ḍiua de 7 Maiu n.

***

In Viena *a fostŭ arestatŭ advocatulŭ* din Budapesta, Dr. Armin *Mandl*, în urma arătării agentului din Viena alŭ societăţii „Nordd. Lloyd“ Albin Sockl pentru stórcere de banĭ. Poliţia din Budapesta face cercetare în afacerea emigrării la America a mai multorŭ grupurĭ ce deunăḍile au fostŭ oprite la gările din Budapesta. In acéstă afacere ar fi amestecatŭ şi Sockl. Se ḍice că Mandl se dusesĕ la Viena, ca sĕ'şĭ ofere serviciile sale lui Sockl, pentru o sumă de 2000 fl., în scopŭ d'a face sĕ înceteze cercetarea poliţiei, şi anume a partea din banĭ şi'i va oprĭ pentru elŭ, ér trei părţĭ le va da comisarului poliţienescŭ. H. Dr. Mandl e datŭ pe mâna tribunalului ţĕrii.

***

Duminecă, în 17 [29] Aprilie c., s'a sĕvîrşitŭ în Bucurescĭ *inaugurarea marelui clopotŭ* alŭ Metropoliei prin I. P. S. S. metropolitulŭ primatŭ, însoţitŭ de înaltulŭ clerŭ. La ceremonia înaugurărei asistă şi regele, care după-ce ascultă în biserică s. liturgiă, merse, urmatŭ de tótă asistenţa, la loculŭ unde se afla instalatŭ clopotulŭ. Aci se făcură rugăciunile de sfinţire, după carĭ I. P. S. S. metropolitulŭ primatŭ şi P. S. S. archimandritulŭ Dr. P. Georgescu rostiră câte unŭ discursŭ, făcêndŭ istoriculŭ de introducţiune alŭ clopotului în biserică, precum şi rolulŭ importantŭ ce jócă elŭ în diferitele fase ale vieţei omului strînsŭ legate de religiunea creştină. Corulŭ intonă apoi imnulŭ de inaugurare, care fù urmatŭ de sunetulŭ clopotului.

***

Directorulŭ fabricei de spirtŭ din *Raab*, Leopold *Mandl*, a fostŭ arestatŭ. Causa e următórea: Fabrica s'a înfiinţat cu unŭ capitalŭ pe acţii de 800,000 fl. şi după o scurtă esistenţă lucrările fabricei au trebuitŭ sĕ înceteze cu o perdere însemnată a capitalului acţiilorŭ. In urma cercetării făcute, la cererea acţionarilorŭ, s'a făcutŭ arĕtare penală contra unorŭ membri din direcţiune şi a directorului, care a şi fostŭ arestatŭ. S'au descoperitŭ necorectităţĭ în administrarea întreprinderei.

Varietate.

Ţiganulŭ şi óia.

Unŭ Ţiganŭ avea o óiă. Intr'o ḍi sculându-se elŭ mai de diminéţă ca de altădată şi vĕḍêndŭ, că óia sa stă lângă bordeiu şi rumega, cugetă că e bolnavă şi de aceea o rupse la fugă până la unŭ vecinŭ alŭ sĕu ca sĕ-lŭ întrebe ce-i lipsesce oii, şi cum ajunge îi ḍice abia resuflândŭ: — Audĭ, Românico dragă! nu şciu ce are óia mea, cà totŭ una dă din gură,... ĕtă aşa!... eu gândescŭ că e bolnavă,... nu mĭ-ai pute d-ta spune ce-i lipsesce ca sĕ o lecuescŭ? Vecinulŭ sĕu, unŭ Românŭ fórte prefăcutŭ, cunoscêndŭ câtŭ de gogonată e prostia Ţiganului, care sĕmĕnŭ, că până atuncĭ nu vĕḍuse încă nicĭ o vită rumegândŭ, rĕspunse: — Mĕi Ţigane!..., sĕ scii, că acum e sfĕrşitulŭ sĕu!... Óia nu e bolnavă, cum credĭ tu, ci ea îşĭ ascute dinţii ca sĕ te mănânce;... — Auleo!... ia nu mai spune! óre aşa sĕ fiă cum ḍicĭ? — întrebă Ţiganulŭ înspăimântatŭ. — D'apoi cum altmintrelea?!... caută numai şi nu te ferĭ de dênsa, că apoi vei vedé cele până... Ţiganulŭ cum audi rĕspunsulŭ Românului, nu stete mai multŭ de vorbă cu dênsulŭ, ci plinŭ de grózŭ, cum era, o apucă érăşĭ la tălpăşita şi nu se oprì până acasă. Eră după ce ajunse acasă ḍisă către nevastă-sa: — Mĕi femeie! audĭ ce mĭ-a spusŭ vecinulŭ nostru. Românulŭ celŭ cu oi multe ḍice că óia nóstră de aceea dă mereu din gură, pentru că ea îşĭ ascute dinţii ca sĕ mĕ mănânce. Fă-mĭ decĭ nişte turte şi mi le pune în traistă ca sĕ spălŭ putina, până ce nu vine óia sĕ mĕ mănânce! Ţiganca, avêndŭ din întêmplare vre-o câte-va căuşe de făină în bordeiu, făcŭ de grabă vre-o câte-va turte şi cocêndu-le în vatra focului, le puse bărbatului sĕu în traistă. Ţiganulŭ, care sta ca pe sponcĭ, cum vĕḍù, că turtele suntŭ gata, fără a mai lega multe teie de curmee, luă traista de-a umĕrulŭ şi pe icĭ încolo 'ţĭ e drumulŭ! Óia, care era aşa de deprinsă cu Ţiganulŭ, că mai nicĭ-o-dată nu se despărţia de dînsulŭ, cum ilŭ vede că ese din bordeiu cu traista de a umĕrulŭ, cugetă că are sĕ'i dee ce va de mâncare şi de aceea se ia la fugă după dînsulŭ.

Ţiganulŭ, vĕḍêndu-o fugindŭ în urma sa, se vîră în tóte recorile şi fuge şi fuge, de sĕ crepe, nu alta. Şi cum fugea elŭ aşa mâncândŭ pămêntulŭ, ajunge într'o pădure. In pădurea aceea voindŭ a scăpa cu obrazŭ curatŭ de óiă, care sĕ ţinè lipcă de dênsulŭ, se acăţă degrabă într'unŭ copaciu, şi ḍise: — „Ai bat'o Dumneḍeu óia dracului s'o bată, că nicĭ aice n'oiu sĕ scapŭ de dînsa!“ Apoi temêndu-se ca nu cum-va în pădurea aceea sĕ'i pice stéua, începŭ a rupe la crăngĭ din copaciu şi a svîrli cu dênsele în óiă, cugetândŭ că va omorio séu celŭ puţinŭ va înspăimânta-o şi a fugi, şi aşa va scăpa de dînsa. Dér de unde!... Óia, ca óia unui ţiganŭ, fiindŭ ruptă în coşŭ de fóme, în locŭ sĕ se sparie şi sĕ fugă, începù a róde mugurii crăngilorŭ. — „Noa! bat'o întunereculŭ s'o bată!“ — ḍise iérăşĭ Ţiganulŭ — „cum nu m'a mânca pe mine décă mănâncă lemne.....“ Óia a rosŭ, până ce a isprăvitŭ toţĭ mugurii de pe crĕngĭ, iér după aceea, potolindu'şĭ puţinŭ fómea şi simţindŭ în apropiere unŭ păreuaşŭ cu apă, se duse într'acolo sĕ se adăpe, Ţiganulŭ cum o vede că se depărtéză, bucuria lui nu era próstă, sĕ scoborâ câtŭ ai scăpăra din amnarŭ josŭ şi o apucă iérăşĭ la sănĕtósa, şi sĕ te ducĭ Pârleo. Dér óia, care bĕuse acuma apă, vĕḍêndŭ că stăpânulŭ sĕu s'a coborîtŭ şi se depărtéză de copaciu o apucă şi ea la fugă ca sĕ'lŭ ajungă. Ţiganulŭ vĕḍêndŭ că óia iérăşĭ s'a luatŭ după dênsulŭ, începŭ a fugi şi mai tare, şi fugindŭ elŭ în ruptulŭ capului nu lua sémă, pe unde şi preste ce calcă şi împedecându-se de o cioată se întinse câtŭ era de lungŭ josŭ. Picândŭ josŭ îi venì traista cu turtele preste capŭ şi credêndŭ că óia i-a săritŭ în spate şi voia sĕ'lŭ mănânce, a muritŭ de frică.

[„Zorile.“] *S. Fl. Marianŭ.*

Convocare.

On. D-nĭ membri ai „Asociaţiunei naţionale pentru cultura poporului românŭ din Aradŭ,“ suntŭ poftiţĭ a participa la adunarea generală, ce se va ţinè

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(4)

Din viéţa şi scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

III.

Lenau, scuturândŭ pulberea şcólei, călĕtorì în Şvabia pe care elŭ adeseorĭ o numia a doua patriă a lui. Elŭ păşi aicĭ în mijloculŭ unui nou cercŭ de poeţĭ, între carĭ, ce e dreptŭ, nu se aflau genii aşa marĭ, dér totuşĭ în L. Uhland trebue sĕ stimămŭ pe poetulŭ renumitŭ. Acesta continua balada începută nu cu multŭ succesŭ de Goethe şi Schiller, creândŭ pe terenulŭ acesta adevĕrate clasicităţĭ. In cântecile lui întêlnimŭ acelŭ tonŭ simplu şi popularŭ, măestritŭ şi dulce, încâtŭ ele trebue sĕ fiă socotite între cântecile cele mai de valóre ale literaturei germane. Mare laudă merită şi cântecile lui I. *Kerner*, G. *Schwab*, *Mayer* şi *Pfitzer*, carĭ încă aparţinéu acestui cercŭ, ér E. *Mörike* şi V. *Müller* merită o deosebită recunoscinţă fiindcă în cântecile sale aflămŭ o naturalitate surprinḍĕtóre. De altcum la desvoltarea acestora multŭ a influinţatŭ şi musica germană, Mendelsohn-Bartholdi, Schubert, Schumman, carĭ pe aripile musicei le duseră vestea pretutindenea unde lumea iubia cântecile moderne. In cerculŭ acestora intră Lenau, atrasŭ fiindŭ de bunăvoinţa, marinimositatea şi filantropia lorŭ. Ospitalitatea lorŭ devenì proverbială şi cu deosebire a lui Kerner, Mayer şi Schwab, cu carĭ Lenau încheià legăturĭ aşa intime de amiciţiă, încâtŭ până la mórte ea nu se rupse. Aicĭ plecă tînĕrulŭ poetŭ în Iuniu 1831, după ce o parte considerabilă din averea moştenită o cheltuise în Viena, dér fără sĕ'i pară rĕu, fiindcă tótă comóra de bunĕtăţĭ şĭ-o ţinea a fi în manuscriptele sale, pe carĭ le duse cu sine la Stuttgart. Soru-sa Terezia numai cu greu se despărţì de elŭ, ér durerea despărţirei şĭ-o esprimă ea într'o epistolă, căreia Lenau îi rĕspunse:

„Iubită soră! Mĕ dóre că depărtarea mea ţĭ-a rănitŭ aşa de tare inima; sperŭ însĕ că-mĭ eştĭ o astfelŭ de soră, precum puţine suntŭ, că eştĭ o astfelŭ de femeiă, cum puţine suntŭ în lume. Cu mare durere sufletéscă te-am părăsitŭ, iubita mea soră. Iţĭ promitŭ însĕ că nu mĕ voiu apuca de astfelŭ de lucrurĭ, carĭ m'ar reţinè aicĭ, fiindcă nu voiescŭ sĕ'mĭ părăsescŭ patria până când vei locui tu în ea, şi orĭ şi cum mi-s'ar întórce fóia vieţii, nu mĭ-aşŭ părăsi pămêntulŭ natalŭ până când tu ilŭ împodobescĭ cu iubirea ta. Te îmbrăţişezŭ cu iubirea ce-o meriţĭ. Dumneḍeu sĕ te binecuvinte pe tine şi pe ai tĕi.“

In decursulŭ călĕtoriei poposì în Kalsruhe, de unde scrise cumnatului sĕu într'o lungă scrisóre impresiunile călĕtoriei. Inainte de-a merge în Stuttgart, făcù o escursiune la Baden-Baden, ca sĕ'şĭ cerce acolo şi elŭ noroculŭ la bursă.

„Schwäbische Kronik“ scrie, că în vara anului 1831 când ajunse Lenau în Stuttgart, redactorulŭ fóiei literare de aicĭ G. Schwab primì o scrisóre subscrisă cu necunoscutu'i nume „Lenau,“ la care erau alăturate câte-va poesii. Redactorulŭ nerĕspunḍêndu'i în timpŭ de o sĕptĕmână, Lenau fù silitŭ a se presenta în persónă redactorului, ca sĕ întrebe de sórtea poesiilorŭ. La Schwab era şi Pfitzer. Redactorulŭ se duse îngrabă cu Lenau în biroulŭ redacţiunii, luă în mână manuscriptele acestuia şi ceti. Deja primele rîndurĭ ilŭ captivară cu totulŭ. Vĕḍù atuncĭ că are de-a face c'unŭ adevĕratŭ poetŭ. Cu ochĭ înflăcăraţĭ se întórse spre elŭ şi stringându'i mâna, îi descoperì bucuria şi admiraţiunea de care era cuprinsŭ, făcêndŭ inspiraţiunilorŭ sale numai decâtŭ locŭ în colónele fóiei lui.

Vestea despre talentele lui Lenau în curêndŭ se lăţi pretutindenea şi nu peste multŭ, timpŭ chiar şi Uhland Mayer şi Kerner rĕmaseră cu totulŭ surprinşĭ de facultăţile lui înalte.

In 29 Augustŭ deja încheiase contractulŭ cu editura Cotta pentru edarea poesiilorŭ, obţinêndŭ unŭ premiu de 50 de galbinĭ. Pe timpulŭ acesta scrise o scrisóre cumnatului sĕu, în care face amintire între altele şi despre o fată ce care s'a întêlnitŭ, primadată în casa lui Schwab la 22 Augustŭ. Ea se chiăma Lotte, fiica unei familii onorabile din Stuttgart. Figura ei simpatică şi vocea ei de artistă răpiră cu totulŭ pe poetŭ. Elŭ scrie despre ea: „Nobilă germană, c'o figură dumneḍeéscă, cu ochĭ albastri marĭ şi frumoşĭ şi c'o seninătate deosebită a fruntii. O, câtŭ e de blândă. Trebue însĕ sĕ'ţĭ spunŭ că simţescîn mine aşa de puţină fericire încâtŭ nu potŭ sĕ dau din ea nimĕnui nimicŭ....“ Chiar şi amiculŭ sĕu Klemmer se îndrăgosti de

la 14 Maiu n. [10 óre a. m.] în sala Seminarului diecesanŭ.

Aradŭ, 29 Aprile 1888.

Ioanŭ Beleșiu, directorŭ primarŭ. **Dr. Dem. Horvatŭ**, notarŭ.

Sciri politienesci.

Presupunêndŭ că pomii și tufișele, deja așa de frumosŭ înflorite, ar fi fostŭ espuse în 1 Maiu la multe stricăciunĭ pe promenade, drumurĭ și parcurĭ, căpitănia orașului s'a vĕḑutŭ silită sĕ ia mĕsurĭ preventive ca promenadele cele mai freceventate sĕ fiă păḑite prin polițiștĭ. Numai mĕsurei acesteia i-se póte mulțumi că numai pagube micĭ s'au făcutŭ, și drumulŭ, ce duce în dealulŭ Spirei, a scăpatŭ binișorŭ téfĕrŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Unŭ mare numĕrŭ de emigrațĭ bulgarĭ și de diferițĭ agențĭ politicĭ au părăsitŭ Serbia de când cu venirea la putere a d-lui Nicola Cristicĭ. Din sorginte autorisată se relatézĕ că mai multe bande de rĕsvrătitorĭ și de emigranțĭ bulgarĭ au fostŭ descoperite la granița bulgară in districtele Nișŭ și Pirotŭ, tocmai când se pregăteau sĕ năvălĕscă in Bulgaria. Mĕsurĭ fórte aspre au fostŭ luate pentru desarmarea lorŭ.

DIVERSE.

O descoperire sciințifică importantă. „Românulŭ“ primesce din Bêrladŭ scirea despre o importantă descoperire făcută pe pămêntulŭ României. Anume d-lŭ Dr. I. Antoniu, cunoscutŭ lumei savante din România și străinătate prin lucrările sale erudite, a avutŭ fericirea, ḑice corespondentulŭ numitei foi, de a da peste o nouă achisițiune importantă. E vorba de aflarea unui arbore petrificatŭ în o stâncă. Etă împrejurările în care s'a aflatŭ acésta: Lucrătorii ce săpau la terasamentulŭ liniei Crasna-Hușĭ au datŭ peste o stâncă, ce trebuia sĕ o spargă. Cu multă greutate reușescŭ a rupe ceva, dér când colo vĕdŭ că piĕtra are ceva deosebitŭ. Părea a fi copacŭ împietritŭ, ca mirațĭ locuitorii au arătatŭ șefului lorŭ. Din una din alta aflá și d. Dr. Antoniu, ce transportându-se la fața locului și spărgêndŭ stânca cu dinamită, formele arborelui petrificatŭ apărură în tótă splendórea. Crengĭ, frunḑe fórte bine păstrate, așa că s'ar puté studia acum vechimea stâncei după felulŭ ei de constituire, cum s'ar puté afla și arborele din ce familiă face parte. D. Dr. Antoniu în curêndŭ își va transporta stânca la Bêrladŭ îmbogățindu-șĭ astfelŭ colecțiunea sa mineralogică, fórte bogată, și care a atrasŭ privirea învĕțațilorŭ străinĭ ca Wirkow și alțiĭ. Se crede că d. Antoniu va descrie în amnĕnunțime ceea ce a găsitŭ pentru a sci mai bine ce conține pămêntulŭ României.

Cununia cu cumnată, (sora soției rĕposate) este oprită de multŭ în Anglia, în țéra protestantă. Tóte încercările din parlamentulŭ Angliei pentru de a-se rădica acéstă oprire și a se permite căsĕtorii cu cumnata, adecă cu sora soției rĕposate, încercărĭ, ce s'au repețitŭ din anulŭ 1835 încóce când în camera lorḑilorŭ, când în camera comunelorŭ, au rĕmasŭ fără resultatŭ. In anulŭ 1884 proectulŭ de lege din cestiune a fostŭ votatŭ de cameră, dér camera lorḑilorŭ l'a respinsŭ, ér în anulŭ trecutŭ l'a fostŭ votatŭ camera lorḑilorŭ și apoi l'a respinsŭ camera. In anulŭ curentŭ luându-se de nou sub pertractare acestŭ proiectŭ în cameră, elŭ a fostŭ primitŭ cu o mică maioritate de voturĭ, de aceea esistă temere fundată, că lorḑii nu vorŭ sancționa cu votulŭ lorŭ acelŭ proiectŭ, fiind-că și ministrulŭ de interne, carele de astădată este catolicŭ, a declaratŭ, că intenționata permisiune lovesce în dreptulŭ divinŭ.

Darea pe turnură. Mai mulțĭ deputațĭ sêrbĭ au propusŭ deunăḑĭ în Scupcină întroducerea uneĭ dărĭ pe luxŭ, provocându-se la mania d'a se găti și la nebuniile modelorŭ. Propunerea a fostŭ escelentă și statulŭ ar fi avutŭ unŭ nou isvorŭ de venite, fórte legitimŭ. Pachetulŭ de cărțĭ de jocŭ sĕ se supună unei dărĭ de 10 fr., spre a se pune capĕtŭ vițiului jocului în cărțĭ. Podóbe din aurŭ, argintŭ, petri scumpe ș. a. sĕ fiă supuse unei dărĭ de 6 fr. de persónă; décă valórea podóbei trece peste 100 fr., sĕ se ia dare 20 procente din valóre. Deputatulŭ Gjokn Bracinae a propusŭ, ca orĭ-ce femeiă, care pórtă turnură, sĕ plătéscă 20 fr. dare anuală pentru dreptulŭ d'a se împodobi cu turnura. Rîsetele nu mai aveau sfârșitŭ în Scupcină când s'a cetitŭ acéstă propunere, care unanimŭ s'a trămisŭ la comisiunea scupcinei spre a'șĭ da părerea. E întrebarea că, décă și comisiunea va aproba propunerea și Scupcina o va primi, cum se va puté esercita o sigură controlă asupra purtărei turnurei, ca sĕ nu scape nicĭ una de plata dării?

Asilurile pentru cei fără adăpostŭ. La 11 Aprilie s'a ținutŭ la Viena adunarea generală a asociațiunei în favórea celor fără adăpost. Secretarul asociațiunei a cetit darea de sémă a manipulărei anului trecutŭ. In ambele asilurĭ ale asociațiunei situată în alŭ treilea și alŭ ḑecelea arondismentŭ s'au adăpostitŭ în timpulŭ nopței 106, 245 persóne de ambele secse și s'au distribuit 187,170 porțiunĭ de pâne și de supă. Orĭ-cine este admisŭ la asilŭ în proporțiunea paturilorŭ disponibile; după intrarea lui trebuie sĕ trécă mai întâiu într'o sală mare unde trebuie sĕ se spele; pe urmă îi dă supă și pâne și îi arată patulŭ. Casele de asilŭ suntŭ proprietatea asociațiunei și dormitórile pentru bărbațĭ și femei separate; copii în vêrstă până la 7 anĭ potŭ rămâné cu mumele lorŭ. Săracii n'au a plăti absolutŭ nimicŭ pentru locuire și mâncare, dér nu potŭ profita d'acestŭ favorŭ decâtŭ trei ḑile d'a rêndulŭ. Cheltuiala pentru supă și pânea distribuită s'a suitŭ în cursulŭ anului la 11,786 florinĭ, care s'a acoperitŭ cu contribuțiunile bănescĭ în suma de 12,748 florinĭ. Afară de aceste beneficiurĭ s'a mai acordatŭ ajutóre, în banĭ, în vestminte și în mărcĭ, de mâncare ale bucătăriilorŭ populare în valóre aprópe o miiă de florinĭ.

Capitalulŭ activŭ alŭ asociațiunei s'a mai mărituŭ anulŭ trecutŭ și a ajuns la suma de 89.179 fl., ér fondulŭ de instrucțiune pentru alŭ treilea asilŭ s'a suitŭ la 7,730 fl. Asilurile au mai procuratŭ la 2,511 persóne de lucru. Adunarea a aplaudatŭ darea de sémă și a votată în unanimitate viua sa mulțămire direcțiunei și tuturorŭ protectorilorŭ asilurilorŭ, mai cu sémă presei.

Falsificătorĭ de banĭ. Poliția din Iașĭ a pusŭ mâna pe unŭ falsificătorŭ de banĭ. Elŭ se numesce Albert Ludwig. In grădina caselorŭ unde locuia, strada Petru-Rareșŭ, s'au găsitŭ îngropate: 895 bucățĭ à 5 francĭ, 890 bucățĭ à 2 fr. și 105 bucățĭ à 50 banĭ una.

Mathusalemĭ modernĭ. In satulŭ Bieltsch din Moravia a muritŭ ḑilele acestea unŭ moșnégŭ în vêrstă de 142 de anĭ. Celŭ mai bĕtrânŭ feciorŭ alŭ sĕu e de 115 anĭ, dênsulŭ are mai mulțĭ fii, dintre carĭ celŭ mai în etate e de 85 anĭ. Fără îndoială acesta e unŭ faptŭ rarŭ și atrage atențiunea naturaliștilorŭ.

NECROLOGŬ.

Se anunță mórtea multŭ regretatului tată, fiiu, frate, ginere și cumnatŭ **Ioanŭ Bighianŭ**, parochŭ gr. cat. în Tothaza de Câmpiă, care după unŭ morbŭ greu de 6 ḑile, împărtășitŭ cu sf. sacramente ale moribunḑilorŭ, șĭ-a datŭ blândulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului în ḑiua de 30 Aprilie n. c. la orele 8 a. m. în alŭ 33-lea anŭ alŭ vieții și alŭ 10-lea alŭ preoției sale.

Ilŭ deplânge neconsolata-i mamă Maria; Alexandru, preotŭ gr. cat. în Berchieșŭ, ca frate, cu soția sa Maria n. Florianŭ; Maria măr. Crișianŭ, ca soră, Leontina și Valeria ca fiice, Anisie Popŭ n. Mariașŭ ca sócră; Ioanŭ Popŭ, Alecsandru Anca, Emilŭ Manu, cu soțiele lorŭ, ca cumnațĭ și cumnate; apoi Dionisiu Precubŭ, șefŭ de biurou la Curtea de apelŭ în Bucurescĭ, ca vĕrŭ, și alțĭ numĕroșĭ consângenĭ și amicĭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră!

* *
*

Subscrișii cu inima frântă de durere încunosciințéză în numele lorŭ și alŭ celorlalte rudenii pe toțĭ consângenii, amicii și cunoscuții despre perderea bunului soțŭ și tată

Rudolfŭ Fogarași,
proprietarŭ,

carele șĭ-a datŭ sufletulŭ în mânile Creatorului Mercurĭ în 2 Maiu la $7^1/_2$ óre séra în etate de 50 anĭ.

Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ depune spre eternă odichnă Vinerĭ în 4 Maiu la 3 óre d. a. în cimitirulŭ gr. or. de pe Tocile.

Brașovŭ, (Livadia poștei 676.) în 3 Maiu 1888 st. n.

Victorŭ Fogarași, ca fiu din căsĕtoria întêiă. *Maria R. Fogarași* născ. *Payper*, ca soțiă.

Fiă-'i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 18 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.01	„	10.03
Lire turcescĭ . . .	„	11.30	„	11.35
Imperialĭ	„	10.30	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	105.—	„	105.50
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 2 Maiu st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.65
Renta de hârtiă 5%	86.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.03
Bonurĭ rurale ungare	114.90
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Transilvane	103.45
Bonurĭ croato-slavone	103.50
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	278.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	279.80
Mărcĭ 100 împ. germane	$62.22^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	126.80
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguerescŭ	99.57
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	122.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.75
Renta de hârtiă austriacă	78.65
Renta de argintŭ austriacŭ	80.50
Renta de aurŭ austriacă	110.45
Losurĭ din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—

Rectificare. In Nr. 88 alŭ „Gazetei Transilvaniei“, pag. 2, fiindŭ vorba de unele transferărĭ militare, din eróre s'a greșitŭ numele d-lui *G. Bălașŭ*, scriindu-se Baloșiu.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

ea când trecŭ prin Stuttgart cu ocasiunea unei călĕtorii.

Cu tóte acestea Lenau nicĭ odată nu se hotărî a'i cere mâna, ér amiculŭ sĕu Klemmer, care i scrise o scrisóre în cestiunea acésta, îi rĕspunse: „Multe îmĭ scrii despre Lotte. Am sciutŭ că și ție îțĭ va fi dragă. A trăi alăturĭ cu o astfelŭ de femee, ce-i dreptŭ, e fericirea cea mai mare din câte ar puté dori omulŭ, totușĭ credŭ că eu pentru ea sunt perdutŭ. Pentru ca omulŭ sĕ se însóre trebue sĕ aibă o inimă plină de vioiciune. Internulŭ meu — precum bine scii — printr'o întêmplare tristă e rănitŭ adêncŭ [alusiune la referințele cu Bertha] încâtŭ simțescŭ ca și când s'ar fi ruptŭ în mine unŭ nervŭ ce nicĭ-odată nu se va mai vindeca. Poetulŭ ḑice: „Nu poțĭ visa visulŭ de douĕ orĭ, ceea ce s'a ruptŭ, mai multŭ nu poțĭ sĕ vindecĭ.“ Eu n'am curagiulŭ, ca sĕ punŭ rosa cerêscă pe inima mea.“

Când Lenau se pregătea pentru călĕtoriă în America, despre care voiu vorbi mai târḑiu, mama fetei, care se temea de sănĕtatea ei, nu i-a permisŭ mai multŭ sĕ convină cu elŭ, dér cu tóte astea sentimentulŭ iubirii reciproce trăi și mai departe în ei, și despre acésta 'i scrie poetul: „Totușĭ noi ne iubim reciproc și ne vomŭ iubi întotdéuna, deși, nu neamŭ vorbitŭ despre acésta nicĭ-odată.“

Nicĭ chiar șederea sa în Heidelberg nu'lŭ îndestuli pe deplinŭ. Disposițiunea lui mergea totŭ spre mai rĕu și despre acésta scrie lui Kerner: „Nu e de lipsă sĕ'țĭ scriu scrisorile mele pe foile uscate, dér décă te afli în grădină și veḑĭ frunḑele căḑêndŭ la elegia tristă a tómnei, cugetă la mine: Ceea ce 'țĭ spunŭ acele frunḑe, e povestea inimei mele, deși nu țĭ-o descriu. O, Kerner iubitul meu prietin, eu deși nu sunt ascetŭ, totușĭ pré bucurosŭ aș vré sĕ dormŭ în mormêntŭ. Iartă-mĕ dacă îțĭ împărtășescŭ acéstă tristeță pe care n'o potŭ depărta nicĭ cu gluma, nicĭ cu vorba, nicĭ cu blăstĕmulŭ. Câte odată așa îmĭ este de grea inima, ca și când așĭ tîrî în mine unŭ mortŭ.“

Altui amicŭ, după ce'i spuse că nu ișĭ póte ajunge ținta îi scrie: „Pacea sufletului meu ḑi de ḑi se pierde; în modŭ evidentŭ începŭ a se observa urmele ei și pe corpulŭ meu. Simțescŭ că îmĭ scadŭ puterile, baremĭ de ar merge totŭ astfelŭ..... Celŭ mai bunŭ mijlocŭ de vindecare îmĭ este ocupațiunea spirituală. De presente sunt cufundatŭ în scrierile lui *Spinozza*. Dér orĭ și câtŭ peregrinezŭ pe câmpulŭ poesiei, orĭ alŭ filosofiei, turburarea păcii călĕtoresce cu mine.“ Pentru ca sĕ'șĭ mai uite de supĕrarea acésta, câte-odată petrecea cu studenții din Heidelberg prin birturĭ, afară de aceea visita adesea pe prietinii sĕi. Elŭ pretutindenea era bine primitŭ și le procura acestora o deosebită plăcere, mai vêrtosŭ lui Kerner. In Martie se reîntórse érăși în Stuttgart parte pentru coregerea poesiilorŭ, parte pentru a se pregăti pentru călĕtoria în America.

IV.

Rare-orĭ se întêmplă ca unŭ scriitorŭ deodată cu primele lui încercărĭ sĕ'șĭ câștige renume și terenŭ așa de vastŭ în câmpulŭ poesiei, precum șĭ-a câștigatŭ Lenau cu puținŭ mai nainte de călĕtoria sa în America. In Iuniu 1832 a apărutŭ într'o colecțiune nu prea voluminósă primele încercărĭ lirice ale lui Lenau. După reîntórcerea din America elŭ a mai întregitŭ acéstă colecțiune cu multe bucățĭ frumóse și varii, carĭ însĕ și décă ar fi rĕmasŭ n'arŭ fi fostŭ nicĭ o scădere fiindcă colecțiunea amintită arată deja îndestulŭ, în modulŭ celŭ mai evidentŭ, puterea geniului sĕu. Sĕ stăruimŭ decĭ puținelŭ pe lângă aceste creațiunĭ adevĕratŭ geniale.

Cumcă Lenau chiar și numai în poesia lirică se póte socoti întru adevĕrŭ de mare poetŭ, o putemŭ accentua fără picŭ de șovăire. Pe terenulŭ acesta aflămŭ la elŭ creațiunĭ înalte atâtŭ în privința formei câtŭ și a cuprinsului. Lucrărĭ clasice însĕ numai atuncĭ creéză unŭ poetŭ, când elŭ se ține strînsŭ de natura speciei, de condițiunile, forma și cerculŭ sĕu de cuprinsŭ. Orĭ-ce mixtură, precum și încercarea de-a uni deosebitele genurĭ, nu este altceva decâtŭ unŭ *mixtum compositum*, dușmanulŭ celŭ mai hotărîtŭ alŭ perfecțiunei; acéstă mixtură și formă deochiată póte sĕ aibă trecere până la unŭ timpŭ, dér valóre și viitorŭ nicĭodată nu va avé, nicĭ nu se va înrădĕcina ca proprietate a națiunei căreia aparține poetulŭ. Precum în orĭ și ce artă numai *unitatea stilului* este ceea ce dă lucrărilorŭ adevĕrata lorŭ valóre, — căcĭ nu este esteticŭ care sĕ afle în amestecarea de stilurĭ ceva mărețŭ și de valóre — chiar așa și în poesiă numai *unitatea* îi póte da ceea ce reclamă perfecțiunea.

(Va urma.)

Bursa de Bucurescĭ.
Cotă oficială dela 19 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91.—	91.1/4
Renta rom. amort. 5%	89.—	90.3/4
Renta convert. 6%	90.—	90.3/4
Impr. oraș. Buc. 20 fr.	35.—	38.—
Credit fonc. rural 7%	105.—	104.—
„ „ „ 5%	89.3/4	70.1/4
„ „ urban 7%	103.—	103.1/2
„ „ „ 6%	96.—	97.—
„ „ „ 5%	85.1/2	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—.—	—.—
Ac. de asig. Națională	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—3/4	16.—
Bancnote austr. contra aurŭ	2.—	2.2—

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în libraria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Nru. 3956 ex 1888.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopulŭ nouei închirierĭ pe durata de 6 anĭ a mai josŭ amintitelorŭ obiecte aparținĕtóre comunei orășenescĭ se va ținea la oficiulŭ orășenescŭ economicŭ din locŭ în 15 Maiu a. c. după prândŭ la 3 óre o nouă pertractare de oferte.

Se provócă decĭ toțĭ amatorii de oferare, ca celŭ multŭ până în 15 Maiu a. c. înainte de prândŭ la 3 óre sĕ 'șĭ aștérnă le economulŭ orășenescŭ Ernst Hintz ofertele scripturistice închise, provĕdute cu unŭ timbru de 50 cr. și cu unŭ vadiu, séu în banĭ gata séu în hârtii de valóre de 10% din suma chiriei oferite pentru unŭ anŭ.

In ofertŭ sĕ se preciseze, că pentru care obiectŭ se oferéză, conținêndŭ totdeodată și dechiarațiunea oferentului, cumcă atâtŭ condițiunile contractuale, câtŭ și acele de ofertŭ 'i suntŭ cunoscute și că se supune lorŭ. Aceste condițiunĭ se potŭ până în diua pertractărei de oferte examina de fiecine în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiulŭ economicŭ orășenescŭ.

Chiria ce se oferéză este de a se aminti în ofertŭ lămuritŭ atâtŭ în cifre câtŭ și în litere.

Obiectele carĭ suntŭ de închiriatŭ suntŭ următórele:

1. Prăvălia din têrgulŭ flosului, Nr. 17 chiria an. de până acum 820 fl.
2. Berăria orășenéscă, chiria anuală de până acum 3271 fl. 50 cr.
3. Prăvălia de sub pod. bătușilorŭ Nr. 4, chiria an. de până acum 240 fl.
4. Pivnița de sub bucium Nr. 584, chiria anuală de până acum 12 fl.

Brașovŭ, 26 Aprilie 1888.

10, 3—3 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.